

Kap. 225 post 63: Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, grunnskolen

Retningslinjer for forvaltning av tilskudd til samisk i grunnopplæringen, grunnskolen, er fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. juni 2003, og senest revidert av Kunnskapsdepartementet 14.6.2023 i henhold til § 8 i Reglement for økonomistyring i staten og kap. 6 i Bestemmelser om statlig økonomistyring. Retningslinjene trer i kraft 1.1.2023.

DEL I - TILSKUDDSORDNINGENS INNRETNING

Opplæringsloven § 6-2 gir alle elever i grunnskolen rett til opplæring *i og på* samisk. Tilskuddet skal benyttes til opplæring av elever som får opplæring i samisk som førstespråk (Samisk 1) eller samisk som andrespråk (Samisk 2/Samisk 3) etter læreplanverket for Kunnskapsløftet-samisk.

For mer informasjon, se kap. 6 i opplæringsloven. Her gis det også nærmere informasjon om krav til innhold i og organisering av opplæringen.

1. MÅL FOR ORDNINGEN

1.1. Målformulering

Målet for ordningen er å bidra med finansiering til kommuner som har forpliktelser til å gi opplæring i samisk i grunnskolen i henhold til § 6-2 i opplæringsloven. Ordningen gjelder også for private grunnskoler godkjent etter privatskoleloven.

1.2. Tilskuddsmottakere

Tilskuddsmottakere er kommuner og private grunnskoler godkjent etter privatskoleloven.

1.3. Målgruppe

Målgruppen er elever som har rett til samisk opplæring i grunnskolen etter § 6-2 i opplæringsloven, og som får opplæring i samisk som førstespråk (Samisk 1) eller samisk som andrespråk (Samisk 2/Samisk 3) etter læreplanverket for Kunnskapsløftet-Samisk.

2. KRITERIER FOR MÅLOPPNÅELSE

Kriterium: At det blir gitt opplæring i samisk som førstespråk (Samisk 1) eller samisk som andrespråk (Samisk 2/Samisk 3) etter læreplanverket for Kunnskapsløftet-Samisk.

Opplysninger som skal innhentes for å belyse måloppnåelsen: Oversikt over antall elever som får opplæring i samisk, og hvordan det samlede elevtallet fordeler seg på de samiske språkene (nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk) og på læreplanalternativene (Samisk 1/Samisk 2/Samisk 3).

3. TILDELINGSKRITERIER, HERUNDER BEREGNINGSREGLER

Tilskudd gis til kommuner, og private grunnskoler godkjent etter privatskoleloven, som gir opplæring i samisk språk i egne grupper og gjennom fjernundervisning.

3.1. Beregning av tilskuddet

Tilskuddet blir beregnet på grunnlag av det den enkelte skole og skoleeier har registrert i Grunnskolens Informasjonssystem (GSI) per 1.10. året før tilskuddsåret. I GSI skal skolene registrere antall elever som får opplæring i samisk som førstespråk (Samisk 1) og samisk som andrespråk (Samisk 2/Samisk 3) i de ulike språkene. Elever som mottar fjernundervisning rapporteres av den skolen som mottar fjernundervisningen.

Elevene blir gruppert i hovedtrinn fra 1.- 4. trinn, 5.-7. trinn og 8.-10. trinn i de ulike språkene. Hver gruppe utgjør inntil 10 elever. For hver tilskuddsgruppe tildeles det årstimer på grunnlag av antall årstimer etter læreplanen for det enkelte samiske språk, og årstrinnet elevene er registrert på.

Tilskudd til opplæring i samisk gis med en sats per årstime. Tilskuddssatsen fastsettes i forbindelse med det årlige statsbudsjettet og kunngjøres i relevante informasjonskanaler.

Eksempel:

Skolen har 4 elever på 1.-4. trinn som får opplæring i nordsamisk med læreplan Samisk 2. Skolen har også 2 elever på 1.-4. trinn som får opplæring i nordsamisk med læreplan Samisk 3. Siden disse elevene er færre enn 10 stykk, men følger ulikt læreplanalternativ, tildeles skolen tilskudd for 2 tilskuddsgrupper for disse 6 elevene.

3.2. Kompensasjonstilskudd ved omlegging

Departementet fastsetter en kompensasjon til tilskuddsmottakere som etter omleggingen av beregningsreglene i 2023 får en vesentlig nedgang i tilskudd. Kompensasjonstilskuddet kommer som et tillegg til beregnet tilskudd i punkt 3.1. Kompensasjonen er basert på forskjellen i beregnet tilskudd i gammel og ny modell. Gammel modell er basert på utbetalt tilskudd i 2022 omregnet til 2023-priser, og ny modell er basert på nye beregningskriterier for 2023. Kun de tilskuddsmottakerne som har en nedgang i tilskudd på over 100 000 kroner vil omfattes av kompensasjonstilskuddet. Kompensasjonstilskuddet er ikke en midlertidig overgangsordning, men skal videreføres.

4. OPPFØLGING OG KONTROLL

Utdanningsdirektoratet skal foreta en formalia- og rimelighetskontroll av opplysningene som ligger til grunn for tilskuddsberegningen. I tillegg kan det foretas stikkprøvekontroller etter en vurdering av vesentlighet og risiko.

5. EVALUERING

Departementet skal i samarbeid med Utdanningsdirektoratet iverksette og sørge for gjennomføring av evalueringer. Evalueringer skal gi informasjon om tilskuddsordninger er effektive når det gjelder ressursbruk, organisering og fastsatte mål. Frekvens og omfang av evalueringer skal ta utgangspunkt i en vurdering av risiko og vesentlighet for den enkelte tilskuddsordning. Utdanningsdirektoratet har ansvaret for å vurdere behovet for å evaluere tilskuddsordningen.

DEL II - FORVALTNING OG SAKSBEHANDLING AV ORDNINGEN

6. ANSVAR FOR Å FORVALTE TILSKUDDSORDNINGEN

Utdanningsdirektoratet har ansvaret for forvaltningen av tilskuddsordningen.

6.1. Utdanningsdirektoratet skal

- kunngjøre ordningen i relevante informasjonskanaler
- beregne og utbetale tilskudd
- sende tilskuddsbrev
- gjennomføre kontrolloppgaver
- rapportere nødvendig informasjon til departementet

6.2. Statsforvalteren skal

- informere om tilskuddsordningen.
- vurdere opplysningene som kommuner og private grunnskoler registrerer for samisk opplæring i GSI. Foreta kontroller av rapportert elevtall fra skoleeierne ved behov.

7. KUNNGJØRING AV ORDNINGEN

Utdanningsdirektoratet kunngjør tilskuddsordningen, jf. punkt 6.1. Statsforvalteren informerer kommunene og private grunnskoler godkjent etter privatskoleloven om ordningen, jf. punkt 6.2.

8. SAKSGANG FRAM TIL TILSKUDDSTILDELING

Utdanningsdirektoratet beregner tilskudd, og sender tilskuddsbrev til tilskuddsmottakerne. Tilskuddsbrevet skal inneholde:

- tilskuddsmottakers navn, organisasjonsnummer og kontonummer
- målet med tilskuddsordningen og vilkår knyttet til bruk av midler
- beregning av tilskuddsbeløp, basert på antall elever, antall grupper, timesats i ordningen og antall tilskuddstimer for de ulike språkene.
- beregning av kompensasjonstilskudd ved omlegging av ordningen.
- utbetalingstidspunkt og utbetalingsrutiner for tilskuddet
- krav om at tilskuddsmottaker har plikt til å melde fra til Utdanningsdirektoratet dersom grunnlaget for tilskuddet endres eller faller bort
- kontrolltiltak som kan bli iverksatt og mulige reaksjonsformer ved brudd på forutsetningene for tilskuddet

9. UTBETALING AV TILSKUDD

Utdanningsdirektoratet utbetaler tilskuddet. Utbetaling skal skje to ganger per år på de tidspunkt som er angitt i tilskuddsbrev til tilskuddsmottaker.

10. RAPPORTERING FRA TILSKUDDMOTTAKER

Det forutsettes ikke at tilskuddsmottaker gir andre rapporter enn de opplysninger som framgår av GSI når det gjelder opplæring i samisk. Imidlertid forutsettes det at tilskuddsmottakerne har rapportert inn faktisk elevtall som får opplæring i samisk språk, også de som undervises gjennom fjernundervisning.

11. KRAV TIL ATTESTASJON FRA REVISOR

Det kreves ikke attestasjon fra revisor.

12. KONTROLLRUTINER

Utdanningsdirektoratet skal foreta en formalia- og rimelighetskontroll, ut ifra tidligere års tilskuddstildeling og utvikling i elevtall. Kontrollen må ta utgangspunkt i en vurdering av om opplysningene i GSI virker realistiske ut fra den kjennskap Utdanningsdirektoratet har til fagfeltet.

Det kan etter en vurdering av risiko og vesentlighet iverksettes stikkprøver for å kontrollere at tilskuddet er brukt etter forutsetningene.